

1

KAKOVOST IN METODE IZBOLJŠEVANJA KAKOVOSTI

Doc. dr. Zalika Klemenc Kečič, dr. med.

CILJI SKLOPA

2

- Po koncu sklopa boste:
  - ▣ poznali definicijo kakovosti
  - ▣ poznali definicijo izboljševanja kakovosti
  - ▣ poznali metode izboljševanja kakovosti
  - ▣ znali določiti standard, merilo in kazalec kakovosti
  - ▣ poznali krog kakovosti in ga znali uporabiti v praksi

VSEBINA SKLOPA

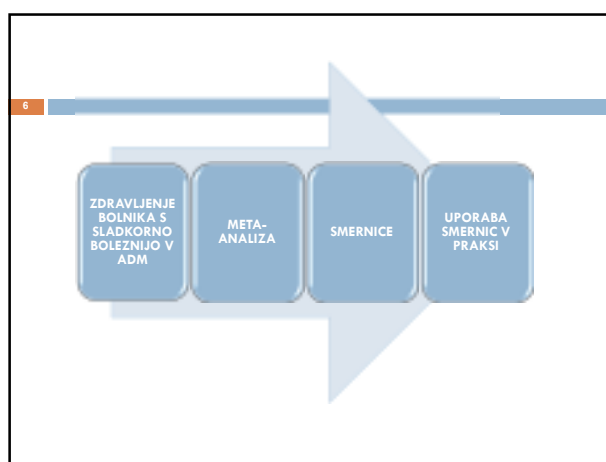
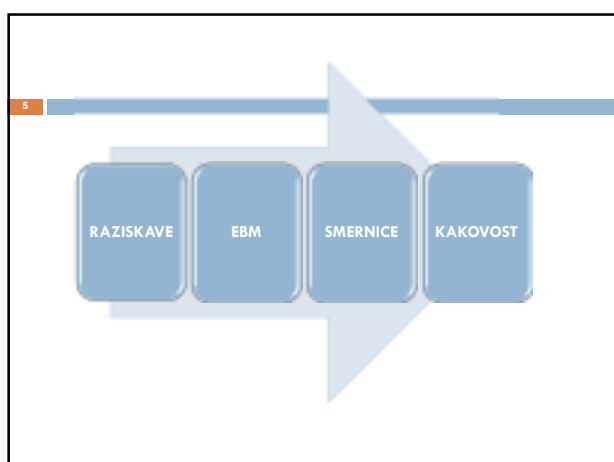
3

- Predavanje – teoretične osnove
- Delo v skupinah:
  - ▣ prepoznavna problemov na področju kakovosti dela v ambulanti
  - ▣ izdelava načrta sprememb za izboljšanje kakovosti

OSNOVNI POJMI

4

- Smernice
- Kakovost
- Izboljševanje kakovosti
- PDCA krog
- Vijačnica kakovosti
- Merilo/kazalec/standard kakovosti

KAKOVOST V ZDRAVSTVENI OSKRBI

7

KAKOVOST V ZDRAVSTVENI OSKRBI

8

- Stopnja, do katere zdravstvena oskrba posameznika in populacije zveča možnost želenih zdravstvenih izidov in se sklada s trenutnim znanjem ter pogoji dela (IoM).

KAKŠNA JE KAKOVOSTNA OSKRBA?

9

DIMENZIJE KAKOVOSTI

10

VARNOST

Izogibanje povzročanja škodljivega učinka zdravstvene obravnave

USPEŠNOST

Nudenje storitev, ki temeljijo na znanstvenih dokazih in omogočajo jasno korist.

USMERJENOST V OSEBO

Nudenje oskrbe, ki se sklada z bolnikovimi potrebami in pričakovanji.

PRAVOČASNOST

Zmanjševanje čakalnih dob in zakasnitev pri oskrbi, ki povzročajo poslabšanje zdravstvenega stanja

UČINKOVITOST

Izogibanje nepotrebnim postopkom v oskrbi.

ENAKOST

Nudenje oskrbe, ki se ne razlikuje glede na lastnosti bolnikov.

VRSTE KAKOVOSTI

11

- Kakovost strukture
- Kakovost procesa
- Kakovost izidov

KAKOVOST STRUKTURE

12

- Pomeni:
  - Relativno stabilne elemente zdravstvenega sistema, ki omogočajo dostop do in nudenje zdravstvene oskrbe
- Vključuje:
  - Lastnosti skupnosti (oddaljenost do ambulante)
  - Organizacija (število zdravnikov v nekem kraju)
  - Lastnosti ponudnika zdravstvenih storitev (starost, spol, delovna doba ...)
  - Lastnosti populacije (tip zavarovanja)

KAKOVOST PROCESA

13

- Pomeni:
  - ▣ Dogodke, ki se zgodijo med interakcijo zdravnik-bolnik.
- Vključuje:
  - ▣ Kakovost izvedbe (primernost ukrepa)
  - ▣ Interpersonalno kakovost (sodelovanje z bolnikom)

KAKOVOST IZIDOV

14

- Pomeni
  - ▣ Učinek oskrbe na zdravstveno stanje bolnika in populacije
- Vključuje:
  - ▣ Rezultate preventive, diagnostike in zdravljenja

IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI

15

IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI

16

- Sistematične, na podatkih temelječe aktivnosti, ki so narejene za to, da prinašajo takojšnje pozitivne spremembe v nujenju zdravstvene oskrbe

PET PRINCIPOV IZBOLJŠEVANJA KAKOVOSTI

17

1. Izboljševanja kakovosti je znanost organizacije procesa.
2. Če ne moreš meriti, ne moreš izboljšati.
3. Upravljanje procesa pomeni upravljanje procesa in ne upravljanje zdravnikov oz med. sester
4. Pravi podatki v pravi obliki ob pravem času v pravih rokah.
5. Vključitev sposobnih ljudi.

ZAKAJ IZBOLJŠEVATI KAKOVOST?

18

ZAKAJ IZBOLJŠEVATI KAKOVOST?

19

- Ker moramo (specializacija, direktor, javnost)
- Ker želimo
- Ker to vsi delajo
- Ker hočemo biti boljši
- Ker je to temelj našega dela

ČEMU IZBOLJŠEVATI KAKOVOST?

20

- Povečevanje:
  - Varnosti
  - Učinkovitosti
  - Uspešnosti

CILJI IZBOLJŠEVANJA KAKOVOSTI

21

- Zmanjšanje razlik v izidih
- Večja zanesljivost
- Manjša odstopanja pri postopkih
- Premik krivulje izidov proti boljšim izidom

KAKO IZBOLJŠEVATI KAKOVOST?

22

Metode izboljševanja kakovosti

KROG KAKOVOSTI

23

Slika: Kerak J. Kakovost v zdravstvu.

1. NAČRTUJ

24

NAČRTUJ

25

- Izbira področja/težave, ki se/je ga bomo lotili izboljševati

ODKRITA TEŽAVA V OSKRBI

26

- Pritožbe bolnikov
- Pritožbe osebja
- Nizka kakovost oskrbe na določenem področju
- Nizko zadovoljstvo bolnikov
- Analiza dela

27

- Vsak zase napišite 3 težave, ki jih vidite pri svojem delu.

METODE IZBIRE PODROČJA/TEŽAVE

28

- Možganska vihra (brainstorming)
- Tehnika listkov za zidu
- Fokus metoda
- Nominalna metoda

Rang	Prednostna naloga	1	2	3	4	5	š
8	Premalo časa za bolnika	I				I	6
1	Dolgo čakanje v čakalnici	I	II	III	III	II	37
5	Vodenje diabetikov	I		III	I	I	19
2	Predpisovanje antibiotikov pri resp. infektu	I	III	I	II	II	28
9	Težave pri napotivah	I	I				3
4	Vodenje hipertonikov	II	I	II		III	25
10	Določanje nujnosti		I				2
6	Naročanje laboratorijskih preiskav		I	I	III		16
3	Preventiva kardiovaskularnih bolezni	I	II		III	II	27
7	Hišni obiski	III	I	I		I	14

Slika: Kersnik J. Kakovost v zdravstvu.

LASTNOSTI IZBRANE TEŽAVE

30

- Pogost
- Vpliv na zadovoljstvo bolnikov in izvajalcev
- Zanimiva/pomembna za vse
- Možnost opazovanja/merjenja in ocenjevanja
- Možnost odpravljanje težav s spremembo
- Možnost postavljanja standardov oz. ciljev boljše kakovosti

PRAKTIČEN PRIMER

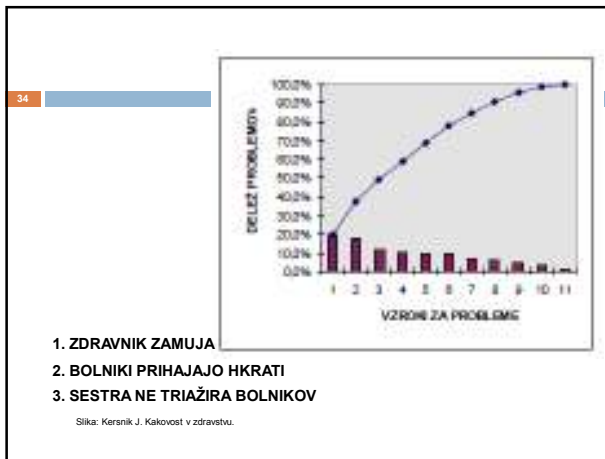
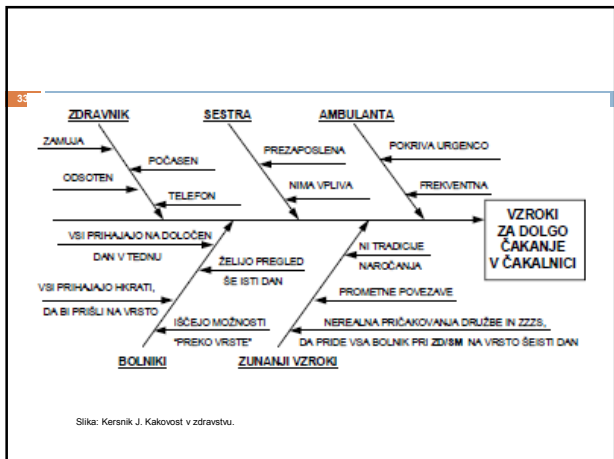
31

- Dolgo čakanje v čakalnici

UGOTAVLJANJE VZROKOV ZA TEŽAVO

32

- Tehnika ribje kosti
- Pareto diagram

2. STORI

35

STORI

36

- Izbira meril in smernic
  - Merilo
  - Kazalec
  - Standard

MERILO KAKOVOSTI

37

- Opisuje našo težavo/problem v kakovosti

ČAKANJE V ČAKALNICI

38

- Merilo kakovosti?

ČAKANJE V ČAKALNICI

39

- Merilo kakovosti:
  - ▣ čas čakanja bolnika (v minutah) od prihoda v čakalnico do vstopa v zdravnikovo ordinacijo

40

- Vsak zase napišite merilo kakovosti za težavo, ki ste si jo zapisali prej.

KAZALEC KAKOVOSTI

41

- Merljivi del naše težave/problema v kakovosti

ČAKANJE V ČAKALNICI

42

- Kazalec kakovosti?

ČAKANJE V ČAKALNICI

43

- Kazalec kakovosti:
  - ▣ čas čakanja v čakalnici je 20 minut ali manj

44

- Vsak zase napišite kazalec kakovosti za težavo, ki ste si jo zapisali prej.

STANDARD

45

- Pričakovana raven doseganja merila

ČAKANJE V ČAKALNICI

46

- Standard kakovosti?

ČAKANJE V ČAKALNICI

47

- Standard kakovosti:
  - ▣ vsaj 60 % bolnikov v čakalnici čaka 20 minut ali manj

48

- Vsak zase napišite standard kakovosti za težavo, ki ste si jo zapisali prej.

3. PREVERI

49

PREVERI

50

- Ocenjevanje kakovosti trenutnega stanja:
  - ▣ Preverjanje skladnosti opravljenega dela s standardi
  - ▣ Ocenjevanje trenutnega stanja kakovosti postopkov oskrbe na osnovi ocenjevanja (merjenja) kakovosti

NAČRT PREVERJANJA STANJA

51

- Vzorčenje
- Metode

ČAKANJE V ČAKALNICI

52

- Vzorec?
- Metode?

ČAKANJE V ČAKALNICI

53

- Sistematičen vzorec (vsak 10. bolnik) 100 bolnikov
- Merjenje časa čakanja s štoparico
- Rezultati:
  - ▣ 32 % bolnikov je čakalo 20 minut ali manj

4. UKREPAJ

54

UKREPAJ

55

- Načrtovanje, vpeljava in spremljanje sprememb:
  - ▣ Najtežja in najpomembnejša stopnja
  - ▣ Skrbno načrtovanje

NAČRTOVANJE SPREMEMB

56

- Prepoznavanje ovir za vpeljavo sprememb (izvajalci, pogoji)
- Izbira posega:
  - ▣ možnost pridobitev dodatnih znanj izvajalcev
  - ▣ preoblikovanje starih konceptov
  - ▣ uporaba spodbud

ČAKANJE V ČAKALNICI

57

- Načrtovanje sprememb?

ČAKANJE V ČAKALNICI

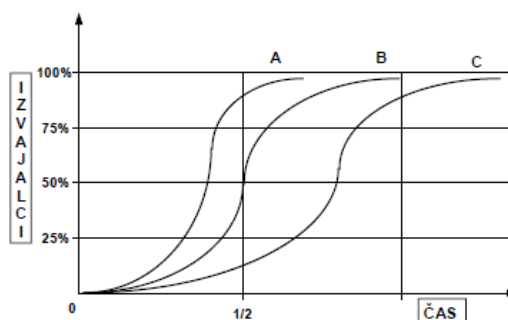
58

- Načrtovanje sprememb:
  - ▣ navodila zdravniku glede točnosti prihajanja v službo
  - ▣ sprememba naročanja
  - ▣ pridobitev znanja sestre glede triaže

VPELJAVA SPREMEMB

59

- Nerepresivni pristopi
- Sprememba sloga dela
- Privzemanje sprememb

60

ČAKANJE V ČAKALNICI

61

- Vpeljava sprememb:
  - ▣ predlog zdravniku glede postopne spremembe vedenja
  - ▣ izdelava urnika naročanja
  - ▣ izobraževanje o triaži

SPREMLJANJE SPREMEMB

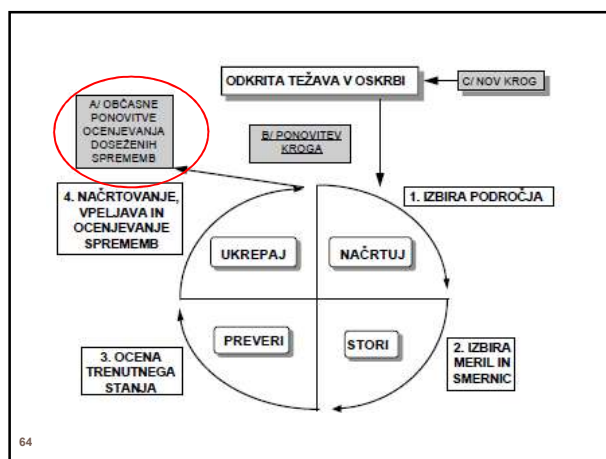
62

- Obdobno ocenjevanje sprememb na osnovi istih kazalcev, meril in standardov
- Primerjava dobljenih obdobjnih rezultatov med seboj
- Nov krog – vijačnica izboljševanja kakovosti

ČAKANJE V ČAKALNICI

63

- Spremljanje sprememb
  - ▣ analiza časov čakanja vsak mesec (enak vzorec, enaka metodologija)
  - ▣ primerjava časov čakanja v različnih mesecih
  - ▣ analiza dobljenega vzorca

SKLEPI

65

- Vsaka sprememba ni izboljšanje, vsako izboljšanje pa zahteva spremembo
- Ocenjevanje kakovosti lastnega dela je pomemben element našega vsakdanjega dela
- Področja, kjer imamo težave pri oskrbi, predstavljajo spodbudo k spremembam na bolje

ČE ŽELITE VEDETI VEČ O KAKOVOSTI

66

<http://ingpinqi.eu/products/distance-learning-module-for-family-doctors/>